

государственного университета. – 2016. – № 13 (395). Филологические науки. Вып. 104. – С. 117-124.

8. Фадеева О.А. Сторителлинг как символическая информационно-коммуникативная технология / Ольга Александровна Фадеева // Политическая лингвистика. – 2015. – 4 (54). – С. 150-154.

9. Что теряют музеи в гонке за посетителями [Электронный ресурс]: [сайт]. – Режим доступа: https://tvrain.ru/articles/chto_terjajut_muzei_v_gonke_za_posetiteljami-404890/, свободный.

Джанаєва Л.А.,

молодший науковий співробітник
відділу науково-освітньої роботи
Комунального закладу культури
«Миколаївський обласний художній
музей ім. В.В. Верещагіна»,
м. Миколаїв

«ПЕРСОНАЛІЇ КУЛЬТУРИ МИКОЛАЇВЩИНИ. ВІТАЛІЙ ЛОСКУТНІКОВ»

Соціокультурний розвиток особистості має важливу роль в житті людини, адже культура це його образ життя, яка включає в себе звичаї, закони, мораль, відповідної культури.

Соціокультурний розвиток особистості також має основну роль в прийнятті людиною правил і норм культури, а це відповідно, має вплив на його світогляд і ціннісні орієнтації. В свою чергу, від рівня розвитку людини залежить благополуччя культури і суспільства, тобто соціально-культурного середовища [3].

В історії Миколаївщини є багато наших земляків минулого і сучасності, які сприяли духовному розвитку нашого краю. Серед них видатні діячі театрального мистецтва, відомі співаки і артисти, багато чудових поетів, з Миколаївським краєм пов'язані імена художників з мировим ім'ям.

Кого ж обрати в якості персоналії? Питання складне. А відповідь на нього дала виставка заслуженого працівника культури України Віталія Сергійовича Лоскутнікова – людини, яка понад 20-ти років очолювала Миколаївське обласне управління культури. На виставці, що відкрилась 25 вересня 2018 року в Миколаївському обласному художньому музеї ім. В.В. Верещагіна і мала назву «В.С. Лоскутніков: життя в культурі», була представлена колекція більш 4,5 тис. значків і медалей на різну тематику – космос, спорт, культура, війна та інше. Доповнена виставка 23 альбомами з світлинами і аналітичними, рекламними, інформаційними та іншими матеріалами, які не тільки

відображають життєвий шлях Віталія Сергійовича та його родини, але й по яким простежуються і розвиток нашого краю, і культурні заходи, що відбувались на Миколаївщині, зустрічі з цікавими, відомими людьми. Матеріали підбрані скрупульозно, за хронологічною послідовністю.

На початку 2018 року Віталій Сергійович всю колекцію значків та медалей передав Миколаївському обласному художньому музею ім. В.В. Верещагіна, чим значно поповнив його колекцію, і в результаті чого в музеї створено нову групу зберігання – фалеристика. Лоскутніков, як людина культури, турбується про збереженість пам'яток матеріальної культури не лише для власного задоволення, а й для решти людей.

Існує поняття «людина – оточуюче середовище». «Особистісна сторона середовища – це люди, які оточують особистість, впливають на її формування, складання духовних потреб, інтересів, смаків, ціннісних орієнтацій. Категорії «соціокультурне середовище» і «особистість» тісно пов'язані між собою. Особистість без середовища не існує, та поняття соціально-культурне середовище стає безглуздим, якщо ми не співвідносимо його з особистістю» [2].

Яким було найближче оточення Віталія Сергійовича коли він був дитиною? Хто були його батьки? Чи мали вони вплив на формування його характеру, схильність, здібності?

Народився Віталій Сергійович Лоскутніков 24 вересня 1948 року на Миколаївщині в Березанці. Батько – Сергій Степанович, видатна особистість в Березанському районі. Дітдомовець, він пройшов шлях від комсомольця сурових 20-х років до першого секретаря Тілігуло-Березанського РК КПУ Миколаївської області. Займаючи високі провідні посади, він мудро і послідовно робив все для того, щоб район успішно виконував плани намічені державою. Мати – Галина Антонівна Стрижакова – одна з найактивніших реалізаторів ідей Василя Сухомлинського, з яким була знайома особисто.

Само під її керівництвом педагогічний колектив Березанської середньої школи став одним з кращих в Україні. 53 роки віддала вихованню дітей директор школи, вчитель української мови. І батько і мати за свою трудову діяльність отримали ряд урядових нагород.

Більша частина життя батьків, які займали високі посади, проходила в трудовій, громадській діяльності. Мало часу залишалось на виховання дітей (в родині були ще дві доньки). У книзі «Культура заради майбутнього» Віталій Лоскутніков згадував: «Яким батько був сім'янином! Від нього не чули лайливих слів, не бачили п'яним, він любив музику (навчився грати на мандоліні, балалайці та піаніно), рибалку, був чудовим оповідачем та гумористом, дбайливо зберігав історію свого роду. Щось, мабуть, передалось і мені... Життя батьків було самою доступною, довірливою і надійною школою для нас – їх дітей...» [1, с. 11].

І не дивно, що з дитячих років Віталій відрізнявся від своїх одноліток. Був лідером, наполегливим, завзятим, кмітливим і обдарованим, футболіст і

баяніст, учасник всіх масових заходів, які проходили в школі. Після її закінчення вступив на факультет фізичного виховання Миколаївського педагогічного інституту ім. В.Г. Белінського. Навчався і водночас підробляв в пожежній частині, грав у ресторанных ансамблях. Після успішного закінчення інституту отримав направлення в рідну Березанську школу. Набуті знання і навички, отримані в юнацькі роки, дозволили йому налагодити спортивне життя в школі, стати навіть викладачем співу, такого в школі в той час не було, і створити Березанський естрадний молодіжний ансамбль – «БЕМА», який став дуже популярним.

Потім комсомольська робота, рік армійської служби, інструктор відділу пропаганди і агітації райкому партії, і ось кардинально друге направлення – заочне навчання в Одеському сільськогосподарському інституті.

Віталій Сергійович згадував: «Навчався з задоволенням і, хоча працювати за фахом не довелось, використовую отриманні знання на дачі, та й просто в житті це не завадило. Пізніше, через рік після закінчення на відмінно інституту та отримання права на поза конкурсне зарахування в аспірантуру, я згадав слова свого «першого», що «це мені згодиться», і сформував свій висновок з цього приводу: «Для того, щоб потрапити в управління культури, треба як мінімум закінчити сільськогосподарчий інститут» [1, с. 55].

З січня 1989 года він очолює Обласне управління культури.

Перелік посад, що обіймав В.С. Лоскутніков, різноманітний, але таке призначення дуже серйозне. Та допомогли організаторська майстерність, наполегливість, почуття відповідальності. Закінчив Київський державний інститут культури імені О.Корнейчука.

У статті «Життя в культурі» директора Миколаївського обласного художнього музею ім. В.В. Верещагіна С.М. Рослякова до книги В.С. Лоскутнікова «Культура заради майбутнього»:

«Так сталося, що значна частина життя цієї людини – Віталія Сергійовича Лоскутнікова – відбувалася у мене на очах. Я прийшов працювати в музей у вересні 1982 року, а він через місяць був призначений на посаду заступника начальника обласного управління культури. Перша зустріч відбулася в старому приміщенні музею під час підготовки експозиції виставки ікон. В ті часи, згідно з ідеологічними установами, подібні виставки були вкрай рідкісні й не дуже підтримувались радянською владою. Для того, щоб виставка відбулась, треба було запросити керівництво, в тому числі й партійне, і довести доцільність проведення подібної експозиції. Саме Лоскутнікову довелося попередньо оглянути виставку від керівництва галузі культури. Прийшов він не один, а зі знайомим мені працівником із обласного управління – Михайлом Яковичем Азаровим. Саме Азаров і відрекомендував мені високого світловолосого чоловіка, який щиро посміхався і якимось налаштував на плідну співбесіду. Після огляду і позитивної оцінки виставки, Азаров несподівано сказав мені на вухо: «Здається, нам пощастило з новим заступником!» Слід відзначити, що на той момент новому заступнику виповнилось 34 роки і він

виявився наймолодшим серед колег в Україні. Сьогодні, коли пройшло вже багато років з того часу, я думаю, що Михайла Яковича більш за все вразив демократичний та несподівано схвальний відгук про сакральне мистецтво з фондів музею, що його треба неодмінно показувати людям. Я сам був здивований від відверто схвальної позиції з боку керівництва, оскільки був заздалегідь налаштований на важкий захист цього проекту.

Цей приклад вже багато про що свідчить. Насамперед, про неупередженість поглядів людини, повагу до роботи професіоналів та вміння відразу оцінювати духовну та реальну красу мистецтва. Таким було перше знайомство.

Всі ці якості людини і керівника зберігаються у Віталія Сергійовича протягом всієї його діяльності в галузі культури. Він завжди, в будь-якій ситуації був виваженим, розсудливим, системним керівником. Завжди умів вислухати будь-яку думку, проаналізувати її та знайти рішення, завжди з урахуванням, насамперед, думки професіоналів» [1, с.3].

Ці спогади С.М. Рослякова надають яскраву характеристику людині, яка протягом багатьох років (25 в обласному управлінні культури, з них близько 20 років на посаді начальника) була нерозривно пов'язана з мистецтвом, сприяла розвитку мистецтва на Миколаївщині.

За участю В.С. Лоскутнікова збудовано 130 закладів культури, в яких було розміщено 90 бібліотек. Отримали нові приміщення Миколаївський обласний художній музей ім. Верещагіна, Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва. Відкрита мала сцена Українського академічного театру драми та музичної комедії. Налагоджена чітка система проведення обласних, всеукраїнських, регіональних фестивалів, конкурсів, оглядів. Запроваджено безліч дитячих культурно-мистецьких і просвітницьких заходів. Це «Перші ластівки», «Золоті лелеки», «Обрій», «А я україночка», «Оksamитова стежка» та багато інших. Близько 70 художніх колективів отримали звання народних, виступали на сценах Індії, Болгарії, Угорщини, Греції, Польщі та інших держав.

Миколаївські хорві колективи було відзначено на найпрестижнішому конкурсі ім. М.Д. Леонтовича, де їх виступи пройшли з великим тріумфом» [4].

У Віталія Сергійовича, як людини, що внесла значний вклад у розвиток культури, є багато державних, обласних нагород, але самою цінною для себе він вважає присвоєння йому звання «Кращий начальник управління культури» за висновками проведеного Року культури в Україні в 2004 році.

У 2019 році вийшла книга спогадів В.С. Лоскутнікова «Культура заради майбутнього». Це енциклопедія життя великої родини, енциклопедія життя творчої людини – людини, яка стояла у керма культурного середовища на зламі двох віків.

У наш час, людина вже не може уявити своє життя без театру, улюбленої музичної групи, без художніх виставок. Адже в мистецтві вона знаходить і нові знання, і відповіді на життєво важливі питання, і заспокоєння від повсякденної суєти, і насолоду. І дуже важливо, щоб у культурному середовищі була людина,

яка несла культуру, сприяла її збереженню і подальшому розвитку, якою і був, працюючи на посаді начальника обласного управління культури, Віталій Сергійович Лоскутніков.

Список використаних джерел:

1. Культура заради майбутнього. Автор Лоскутніков В.С. – Николаев: издательство Ирины Гудым, 2018. – 500 с., ил.
2. Социально-культурная среда, ее сущность и содержание. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [tvorchlitsey.ru/nmd/seminary-etc/ 924-2014-02-18.html](http://tvorchlitsey.ru/nmd/seminary-etc/924-2014-02-18.html)
3. Социокультурное развитие личности | Познай себя... [www.poznaysebia.com/2015/03/16sotsiokulturnoe - razvitie - lichnosti/](http://www.poznaysebia.com/2015/03/16sotsiokulturnoe-razvitie-lichnosti/)
4. Тетяна Коновальчук Твої роки – то мудрості пора. Віталію Лоскутнікову – 70 років! [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.0512.com.ua/afisha/full/26075>

Єрмолаєва Г.А.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри Інформаційної,
бібліотечної та архівної справи
ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»,
м. Миколаїв

КЕРІВНИК СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ У КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПЕРЕТВОРЕНЬ БІБЛІОТЕЧНО- ІНФОРМАЦІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА

Інноваційні процеси сучасності потребують змін у професійному світогляді керівників бібліотек, який має поєднувати світогляд особистості та високий професіоналізм. Останнє означає якісну фахову підготовку та ініціативне, цілеспрямоване, творче ставлення до праці. Тому актуальною проблемою є розвиток у керівників сучасних бібліотек відповідальності, прагнення до нових знань інноваційної діяльності, спроможності виявляти, оцінювати і запроваджувати в роботу бібліотек прогресивні ідеї та напрями, що з'являються в соціальній, культурологічній та інших сферах. Сприяти розвитку цих якостей у керівників сучасних бібліотек має формування системи здатностей особистості, структура і зміст професійної освіти.

У контексті розгортання автоматизованого бібліотечного виробництва, необхідності адаптації до умов мережевого середовища й інтеграції у світовий інформаційно-комунікаційний простір управлінська діяльність потребує